Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

ΙΦΕΤ
Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας & Τεχνολογίας ΑΕ

Έκδοση 2: Μάιος 2025

Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας & Τεχνολογίας Μ.Α.Ε.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή 4
I. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 5
2. Αντικείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου 5
3. Εσωτερικός Έλεγχος και Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου 5
4. Σύσταση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 7
5. Ρόλος, Αποστολή & Στόχος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 7
6. Πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων και του έργου της ΜΕΕ 9
II. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ 10
7. Δομή & Λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 10
8. Οργάνωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 11
9. Πρόσβαση της ΜΕΕ σε Αρχεία, Προσωπικό και Περιουσιακά Στοιχεία 12
10. Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις 14
11. Λειτουργική Σχέση Αναφοράς του Επικεφαλής της ΜΕΕ 18
III. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ 19
12. Υιοθέτηση του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών 19
12.1. Ανεξαρτησία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 20
12.2. Τήρηση της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου της ΜΕΕ 21
12.3. Τήρηση της ακεραιότητας κατά την άσκηση του έργου της Μ.Ε.Ε 23
12.4. Επαγγελματική επιμέλεια, επάρκεια και επιμόρφωση 24
13. Αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 27
IV. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ 29
14. Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου 29
15. Στάδια Έργων 31

16. Διοικητικές Αναφορές - Παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων της ΜΕΕ 32
17. Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας 33
18. Ετήσια Έκθεση 34
19. Ορισμός Εμπειρογνωμόνων.....36
20. Εσωτερικοί Ελεγκτές και Απάτη 37
21. Χρήση προτύπων και βέλτιστων πρακτικών εσωτερικού ελέγχου 37
V. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....38
22. Αρμόδιοι φορείς για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου.....38
23. Σχέσεις Συνεργασίας του Εσωτερικού Ελέγχου 39
23.1. Σχέσεις με το Διοικητικό Συμβούλιο / Διοίκηση.....39
23.2. Σχέσεις με την Επιτροπή Ελέγχου 39
23.3. Σχέσεις με τους ελεγχόμενους 40
24. Ισχύς & Αναθεώρηση Κανονισμού 41
VI. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....42
Παράρτημα 1 Ορισμοί και Έννοιες 42

1. Εισαγωγή

Ο παρών Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Φαρμακευτικής Έρευνας & Τεχνολογίας ΜΑΕ (εφεξής ο «Φορέας») ορίζει τις ευθύνες, αρμοδιότητες και γραμμές αναφοράς της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (εφεξής η «ΜΕΕ» και καταρτίστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ν.4795/2021, καθώς και σε συνάρτηση με τη σχετική νομοθεσία, τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου (Πρότυπα), το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O. και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Λειτουργεί συμπληρωματικά με τη νομοθεσία και ρυθμίζει τις σχέσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως τον Επικεφαλής του φορέα (Διευθύνων Σύμβουλος), τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο, την Επιτροπή Ελέγχου και τους Εξωτερικούς Ελεγκτές.

Υπόχρεοι τήρησης του Κανονισμού είναι τα εκάστοτε μέλη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και όλα τα εμπλεκόμενα και ενδιαφερόμενα μέρη, ως ανωτέρω ενδεικτικά αναφέρονται, οι οποίοι οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις του Κανονισμού στο μέτρο που τους αφορούν και στο βαθμό που εμπλέκονται στο έργο της Μονάδας.

Ο παρών Κανονισμός είναι σε συμμόρφωση με το νομοθετικό και το κανονιστικό πλαίσιο, συμπληρώνεται δε και εξειδικεύεται στο Εγχειρίδιο Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου το οποίο εγκρίνεται από τον επικεφαλής του ΙΦΕΤ, σε συμμόρφωση με τον παρόντα Κανονισμό.

Στον παρόντα Κανονισμό καθορίζονται ιδίως ο σκοπός, οι αρμοδιότητες, η ευθύνη και η θέση της Μονάδας στην οργανωτική διάρθρωση του φορέα, λαμβανομένων υπόψη των Διεθνών Προτύπων για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ι. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

2. Αντικείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (εφεξής ο «Κανονισμός») είναι το επίσημο και δεσμευτικό έγγραφο, το οποίο καθορίζει και εξειδικεύει τα θέματα λειτουργίας της ΜΕΕ, όπως τη θέση και το ρόλο της στο φορέα, τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, το πλαίσιο υλοποίησης του έργου της, τα καθήκοντα του προσωπικού της και κάθε άλλο σχετικό αναγκαίο θέμα λειτουργίας της. Καθίσταται επίσημο έγγραφο αφού εγκριθεί από το αρμόδιο όργανο του φορέα.

Αντικείμενο του Κανονισμού αποτελεί ο σκοπός, οι αρμοδιότητες, η δικαιοδοσία, η ευθύνη και η θέση της ΜΕΕ στην οργανωτική διάρθρωση του Φορέα λαμβανομένων υπόψη των Διεθνών Προτύπων για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

3. Εσωτερικός Έλεγχος και Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

(Άρθρο 3 και άρθρο 6 του ν.4795/2021)

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του Φορέα, τον βοηθάει να επιτύχει τους αντικειμενικούς του στόχους, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης.

Η λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου και το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου δεν είναι συνώνυμα, καθώς το **Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου** (εφεξής «ΣΕΕ») είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο Φορέας και είναι σχεδιασμένο για να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στη Διοίκηση για την επίτευξη των στόχων του σχετικά με την:
α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,
β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,
γ) συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα (γραμμές ρόλων), με διαφορετικές αρμοδιότητες και ευθύνες ανά επίπεδο, που έχουν ως σκοπό την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων του Φορέα.
Ειδικότερα:
α) Η **πρώτη γραμμή** περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες, καθώς και το σύνολο των υπαλλήλων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας που κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους εκτελούν τις διεργασίες εντοπισμού και μετριασμού των κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου.
β) Η **δεύτερη γραμμή** περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες και τα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα του φορέα που έχουν ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας, τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία του φορέα, καθώς και τη συνολική παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου, που εκτελούνται από την πρώτη γραμμή ρόλων, λειτουργώντας ανεξάρτητα από αυτήν.
γ) Η **τρίτη γραμμή** περιλαμβάνει τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία παρέχει στον επικεφαλής του φορέα εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

4. Σύσταση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Στον Φορέα έχει συσταθεί Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου σε επίπεδο τμήματος το οποίο αποτελεί μέρος του ΣΕΕ του Φορέα, με γραμμή αναφοράς προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Φορέα και υπό την Εποπτεία της Επιτροπής Ελέγχου.

Με το παρόν εξειδικεύεται η λειτουργία της ΜΕΕ σε συμμόρφωση με τον ν.4795/2021. Η οργάνωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η στελέχωση και λειτουργία της, γίνεται με γνώμονα τις οργανωτικές και επιχειρησιακές ανάγκες και χαρακτηριστικά του Φορέα, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων, της γεωγραφικής διασποράς των εγκαταστάσεων, το πλήθος των υπαλλήλων του φορέα και τον προϋπολογισμό του.

5. Ρόλος, Αποστολή & Στόχος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Ο ρόλος της ΜΕΕ, είναι να παρέχει μια διαβεβαιωτική και συμβουλευτική αυτοτελή λειτουργία, η οποία έχει ως απώτερο σκοπό να συνεισφέρει στην εκπλήρωση της αποστολής του Φορέα και στην επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, ενεργώντας πάντα με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Αποστολή της ΜΕΕ είναι η παροχή ανεξάρτητων, αντικειμενικών ελεγκτικών (διαβεβαιωτικών/συμβουλευτικών) έργων και συμβουλευτικών υπηρεσιών, σχεδιασμένων να προσθέτουν αξία και να συμβάλλουν στην βελτίωση των επιχειρησιακών λειτουργιών και την επίτευξη των στόχων του Φορέα.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αναλαμβάνει τον έλεγχο της πιστής εφαρμογής της Στρατηγικής της Διοίκησης από τα διάφορα Τμήματα και γενικότερα αξιολογεί την συνολική αποτελεσματικότητα και απόδοση των διαδικασιών και λειτουργιών του Οργανισμού.

Η ΜΕΕ συνιστά ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα εντός του Οργανισμού, που έχει ως επιχειρησιακούς στόχους, κατά τα οριζόμενα στον ν.4795/2021:
α) τον έλεγχο των συστημάτων διακυβέρνησης και λειτουργίας και την παροχή διαβεβαίωσης περί της επάρκειας αυτών, με σκοπό την υποστήριξη του φορέα για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων και για τη λήψη μέτρων, όπου απαιτείται,

β) την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, είτε ως αρωγή προς τον επικεφαλής του φορέα είτε στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος εργασιών, με στόχο την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του φορέα,

γ) τη διασφάλιση της ορθής, αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης και χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων και

δ) την αξιολόγηση της λειτουργίας, των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Εν τέλει, η ΜΕΕ συνδράμει τον Φορέα να επιτυγχάνει τους στόχους του:
(Α) συμβάλλοντας στη διαρκή και συστηματική αξιολόγηση της διαχείρισης των κινδύνων, στους οποίους εκτίθεται ή μπορεί να εκτεθεί ο Οργανισμός, των στοιχείων του συστήματος διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που ανατίθενται εξωτερικά, καθώς και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
(Β) προτείνοντας μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας τους.
(Γ) παρακολουθώντας την υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών και την εν γένει βελτίωση των λειτουργιών και πολιτικών του Οργανισμού.

Στο πλαίσιο της αποστολής της, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού, ως ειδική υπηρεσία αυτού, διενεργεί συστηματική, ανεξάρτητη και αντικειμενική αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ). Ως ΣΕΕ, ορίζεται το σύνολο των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων, του εσωτερικού ελέγχου και της κανονιστικής συμμόρφωσης,

που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα του Οργανισμού και παίζει σημαντικό ρόλο στην ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του.

Οι στόχοι του ΣΕΕ περιλαμβάνουν:

- Τη συνεπή υλοποίηση της αποστολής του Οργανισμού και τη διαρκή επίτευξη των στόχων αναφορικά με τη διοίκηση και διαχείριση των κεφαλαίων του Οργανισμού κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας και των καταστατικών διατάξεων,
- Τη συμμόρφωση των ενεργειών του προσωπικού, με τις πολιτικές, τα πρότυπα, τις διαδικασίες και τους εν ισχύ νόμους και κανονισμούς,
- Την εφαρμογή του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Φορέα ,
- Την έγκαιρη αναγνώριση και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ή μπορεί να εκτεθεί ο Οργανισμός, όπως ενδεικτικά των επενδυτικών και λειτουργικών κινδύνων,
- Την παροχή αξιόπιστης χρηματοοικονομικής – διοικητικής πληροφόρησης και την έγκαιρη κοινοποίηση της αρμοδίως,
- Την κτήση των μέσων και των πόρων στο βέλτιστο κόστος, την αποτελεσματική τους χρήση και την επαρκή προστασία τους,
- Την επίτευξη των απαιτούμενων συνεργιών μεταξύ των διαφόρων λειτουργιών διακυβέρνησης,
- Τη λήψη διαρκούς μέριμνας για τη διασφάλιση της ποιότητας και της συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών του Οργανισμού,
- Τον εντοπισμό και την κατάλληλη αντιμετώπιση των σημαντικών νομικών και κανονιστικών ζητημάτων.

6. Πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων και του έργου της ΜΕΕ

Στο πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων και του έργου της ΜΕΕ υπάγονται όλες οι Υπηρεσίες του Φορέα τα συλλογικά όργανα αυτού, οι διαδικασίες και οι λειτουργίες του, τα εκτελούμενα σε αυτόν έργα, καθώς και τα πληροφοριακά του συστήματα.

II. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

7. Δομή & Λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Η ΜΕΕ αποτελεί ανεξάρτητη Οργανωτική Μονάδα σε επίπεδο Αυτοτελούς Τμήματος, στελεχωμένη από κατάλληλο εξειδικευμένο και επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό, ανάλογων του εύρους δραστηριοτήτων και των αναγκών του Οργανισμού. Ο αριθμός των εσωτερικών ελεγκτών της μονάδας εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι ανάλογος με το μέγεθος του Οργανισμού, τον αριθμό των υπαλλήλων της, τα γεωγραφικά σημεία όπου δραστηριοποιείται, τον αριθμό των λειτουργικών και των επιτελικών μονάδων και των ελεγχόμενων οντοτήτων εν γένει. Επίσης, το πλήθος των στελεχών βασίζεται στον αριθμό των υπαλλήλων του φορέα και τον προϋπολογισμό του, λαμβάνοντας υπόψη επίσης τις οργανωτικές και επιχειρησιακές ανάγκες του φορέα και τις προβλέψεις της παρ. 3 του άρθρου 79 του ν.4795/2021.

Δεν μπορούν να ορισθούν ως Επικεφαλής στην Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου ή/ και ως Εσωτερικοί Ελεγκτές μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μέλη μετά δικαιώματος ψήφου τυχόν Επιτροπών διαρκούς χαρακτήρα του Οργανισμού καθώς και πρόσωπο που έχει στενούς δεσμούς με οποιονδήποτε έχει μία από τις παραπάνω ιδιότητες στον Οργανισμό. Επίσης, απασχολούμενος στη μονάδα εσωτερικού ελέγχου δεν μπορεί να είναι στέλεχος το οποίο έχει και άλλες εκτός του Εσωτερικού Ελέγχου αρμοδιότητες ή συγγενής στελέχους μέχρι και δευτέρου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας.

Η ΜΕΕ δύναται να στελεχώνεται μόνο από υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, με κριτήρια την προηγούμενη ελεγκτική εμπειρία τους στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, καθώς και τυχόν διαπιστεύσεις ή πιστοποιήσεις σχετικές με τον εσωτερικό έλεγχο. Τα προαναφερθέντα ισχύουν για όλα τα στελέχη εσωτερικού ελέγχου που δύναται να

στελεχώσουν την ΜΕΕ, ενώ για τη γραμματειακή υποστήριξη της ΜΕΕ εφόσον απαιτηθεί, απασχολούνται υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ.

Η ΜΕΕ οργανώνεται υπό την καθοδήγηση του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου. Στη ΜΕΕ προϊστανται υπάλληλοι που πληρούν τα κριτήρια για ανάληψη θέσεων σε υπηρεσίες αντίστοιχου επιπέδου, σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμικές διατάξεις και τις οργανωτικές προβλέψεις του Φορέα.

Όλοι οι υπάλληλοι της ΜΕΕ που ασκούν καθήκοντα εσωτερικού ελεγκτή, συμπεριλαμβανομένου και του Επικεφαλής υποχρεούνται, εντός δώδεκα (12) μηνών από την τοποθέτησή τους στη ΜΕΕ, να αποκτήσουν το Πιστοποιητικό Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή του ειδικού προγράμματος του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), εκτός εάν ήδη κατέχουν σχετική διαπίστευση ή πιστοποίηση στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου. Εάν δεν εκπληρώσουν αυτή την υποχρέωση, η τοποθέτησή τους στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αίρεται.

Η ΜΕΕ για την διασφάλιση της αποτελεσματικής της λειτουργίας, δύναται να υποστηρίζεται με τη συνδρομή επαγγελματιών με τεχνογνωσία και δεξιότητες που δεν υπάρχουν εντός του φορέα, κατόπιν προηγούμενης αιτιολογημένης απόφασης του επικεφαλής αυτού, αναθέτοντας σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών υποστήριξή της, λαμβάνοντας υπόψιν τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που ορίζονται σύμφωνα με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

8. Οργάνωση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Διοίκηση του Οργανισμού οφείλουν:
α) να διαμορφώνουν οργανωτική δομή και εσωτερικό περιβάλλον, ώστε να προάγεται και να προασπίζεται η αποτελεσματική και απρόσκοπτη λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και

β) να παρέχουν στους εσωτερικούς ελεγκτές όλα τα απαραίτητα μέσα που διευκολύνουν και καθιστούν εφικτή την άσκηση κατάλληλου και αποδοτικού εσωτερικού ελέγχου.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να:

- Κοινοποιεί οποιαδήποτε μείωση επί της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητάς τους στην Επιτροπή Ελέγχου.
- Επιδεικνύει αντικειμενικότητα ως προς τη συλλογή, αξιολόγηση και κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται.
- Πραγματοποιεί αντικειμενικές αξιολογήσεις όλων των διαθέσιμων και σχετικών γεγονότων και περιστάσεων.
- Λαμβάνει τις απαραίτητες προφυλάξεις για την αποφυγή περιπτώσεων που να επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τα δικά τους συμφέροντα ή άλλων κατά τη διαμόρφωση κρίσεων/απόψεων.

9. Πρόσβαση της ΜΕΕ σε Αρχεία, Προσωπικό και Περιουσιακά Στοιχεία

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 4795/2021 οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα αρχεία, φυσικά στοιχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες του φορέα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπό τους όρους των ειδικότερων διατάξεων που διέπουν τη σχετική επεξεργασία, όπως οι διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) στα άρθρα 9 και 10.

Για την ορθή εκτέλεση του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η ΜΕΕ έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε οργανωτική μονάδα του Οργανισμού και λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε στοιχείου απαιτείται για την άσκηση των καθηκόντων της, δύναται δε κατά την εκτέλεση του έργου της να συνεπικουρείται από άλλα τμήματα ή άτομα, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής της ΜΕΕ και εντολής του επικεφαλής του φορέα.

Η Διοίκηση του Οργανισμού και όλες οι διευθύνσεις της οφείλουν να παρέχουν στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου όλα τα απαραίτητα μέσα και πληροφορίες για τη διευκόλυνση του έργου της.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα στελέχη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου δικαιούνται να:

- Έχουν πλήρη ελευθερία και απρόσκοπτη πρόσβαση στα αρχεία, υπηρεσίες, τις πληροφορίες και δραστηριότητες του Οργανισμού, στα λογιστικά στοιχεία και βιβλία, στους τραπεζικούς λογαριασμούς και το χαρτοφυλάκιο του Οργανισμού, στα φυσικά περιουσιακά στοιχεία και το προσωπικό του Οργανισμού, δεδομένου ότι αυτές οι ενέργειες εξυπηρετούν την επίτευξη του ελεγκτικού σκοπού.
- Λαμβάνουν από τις ελεγχόμενες μονάδες πλήρη και αμέριστη συνεργασία και βοήθεια κατά τη διενέργεια των ελέγχων τους.
- Χρησιμοποιούν τους πόρους (ελεγκτές, μεθοδολογίες, εργαλεία κ.α.) που κρίνουν απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων του ελέγχου που διενεργούν.

Η αλληλογραφία και η διακίνηση των εγγράφων της ΜΕΕ λόγω της φύσης τους και του περιεχομένου τους, τηρώντας την δεσμευτική αρχή της εμπιστευτικότητας, όπως αυτή ορίζεται στον Κώδικα Δεοντολογίας, εξαιρούνται από την ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων του Φορέα όταν αυτά διαβαθμίζονται ως Εμπιστευτικά.

Ο τρόπος με τον οποίο θα διενεργείται η αλληλογραφία πάσης φύσεως καθώς και η διακίνηση των υπηρεσιακών εγγράφων επαφίεται στην αρμοδιότητα του Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (χωρίς να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου αυτών, ο ορισμένος υπάλληλος για την χρήση του εμπιστευτικού πρωτοκόλλου).

Η ΜΕΕ τηρεί αρχεία των έργων, τα οποία μπορούν να είναι σε φυσική ή/και ηλεκτρονική μορφή. Σημειώνεται δε, ότι η ΜΕΕ κατά την άσκηση των καθηκόντων της, δύναται να υποστηρίζεται από ηλεκτρονικές ελεγκτικές εφαρμογές και προγράμματα.

Αυτά τα αρχεία είτε σε φυσική ή/και ηλεκτρονική μορφή διατηρούνται οργανωμένα και με τάξη, με όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία τους από τρίτους που δεν εμπλέκονται στη ΜΕΕ.

Τα αρχεία που τηρεί η ΜΕΕ είναι εμπιστευτικά και η χρήση τους αφορά αποκλειστικά την ενημέρωση της Διοίκησης, των εμπλεκομένων στον έλεγχο Υπηρεσιών και των εκ του νόμου Δημοσίων ή Ανεξάρτητων εποπτικών αρχών. Μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα εντός του Φορέα ή τρίτα πρόσωπα εκτός του Φορέα δεν επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στα αρχεία, εκτός από περιπτώσεις δημόσιων ή ανεξάρτητων εποπτικών αρχών που έχουν νόμιμο δικαίωμα πρόσβασης.

Η ΜΕΕ οφείλει να τηρεί την Αρχή της Εμπιστευτικότητας η οποία αφορά στην τήρηση εχεμύθειας και στην προστασία των πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση των Εσωτερικών Ελεγκτών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο σεβασμός στην αξία και στην κυριότητα της πληροφόρησης που λαμβάνεται και η μη γνωστοποίηση σε τρίτους με οποιοδήποτε τρόπο των εμπιστευτικών υπηρεσιακών πληροφοριών, των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και των εγγράφων που συλλέγονται σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή συνδέονται με την τήρηση της εν λόγω Αρχής.

10. Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις

Όπως προαναφέρθηκε, ο σκοπός του Εσωτερικού Ελέγχου περιλαμβάνει την εξέταση και αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, της διακυβέρνησης και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται από τη Διοίκηση του Οργανισμού με απώτερο σκοπό την επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση της αποστολής του Οργανισμού.

Συνοπτικά, οι κύριες αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, σε συνάρτηση με το εγκεκριμένο έργο της και σε συμμόρφωση με το άρθρο 10 του ν.4795/2021, είναι να:

α) συντάσσει και αναθεωρεί το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων, το οποίο εγκρίνεται από τον επικεφαλής του φορέα,

β) Καταρτίζει ετήσιο σχέδιο δραστηριοτήτων/πλάνο ελέγχου και ετήσιο προϋπολογισμό για τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου βασισμένων σε αξιολόγηση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του φορέα, τα οποία υποβάλλονται προς έγκριση στον επικεφαλής του φορέα και κοινοποιούνται στην Επιτροπή Ελέγχου. Ελέγχει την ύπαρξη των απαραίτητων πόρων για την αποτελεσματική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

γ) σχεδιάζει και διενεργεί προγραμματισμένους επί του συνόλου των υπηρεσιών του φορέα, των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων, όπως αυτά εντοπίζονται μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης και ιεράρχησης των κινδύνων που απειλούν τη λειτουργία τους, σύμφωνα με τις πιθανότητες εκδήλωσης του κινδύνου και τις ενδεχόμενες συνέπειές του. Επίσης δύναται να εκτελεί Έκτακτους Ελέγχους κατόπιν Εντολής Ελέγχου. Για οποιεσδήποτε ουσιώδης αλλαγές και τροποποιήσεις στο Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου αυτό υποβάλλεται αναθεωρημένο προς έγκριση. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθεί την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση:

(i) του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Οργανισμού,

(ii) του πλαισίου διακυβέρνησης, οργάνωσης και λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα θεσπισμένα πρότυπα για τη δραστηριότητα εσωτερικού ελέγχου του Οργανισμού,

(iii) των διαδικασιών πρόληψης σύγκρουσης των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των στελεχών του Οργανισμού με τα συμφέροντα του Οργανισμού, τις οποίες διαπιστώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων της, τις οποίες και υποχρεωτικά αναφέρει στον επικεφαλής του φορέα και στο Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και

(iv) των κανονισμών, πολιτικών και διαδικασιών του Οργανισμού, των στόχων και σχεδίων της Διοίκησης και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και επάρκεια αυτών ως προς τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού, την ορθή και οικονομική χρήση των πόρων της και την διαχείριση των κινδύνων σε ανεκτά επίπεδα, όπως αυτά ορίζονται από τη Διοίκηση του Οργανισμού.

δ) Παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, διεξάγει αναλύσεις και παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη, όταν της ζητηθεί, είτε από τη Ανώτατη Διοίκηση ή την Επιτροπή Ελέγχου, λαμβάνοντας όλες τις απαραίτητες διασφαλίσεις για την τήρηση της αντικειμενικότητας της ΜΕΕ και τη μη ανάληψη διοικητικών ευθυνών. Σε κάθε περίπτωση, πριν την ικανοποίηση σχετικού αιτήματος, είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση του στην Επιτροπή Ελέγχου.

ε) Παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί: το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, ιδίως ως προς την επάρκεια και την ορθότητα της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής και μη πληροφόρησης, της διαχείρισης κινδύνων, της κανονιστικής συμμόρφωσης που έχει υιοθετήσει ο Οργανισμός, τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας και τους μηχανισμούς διακυβέρνησης. Ειδικότερα θα πρέπει να παρέχει διαβεβαίωση περί της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα και να εισηγείται σχετικές βελτιωτικές προτάσεις,

στ) Παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες. Εξετάζει εάν είναι εφικτές περαιτέρω βελτιώσεις στις υφιστάμενες πολιτικές του Οργανισμού, κανονισμούς, διαδικασίες, συστήματα, τεχνικές και δικλίδες ασφαλείας.

ζ) αξιολογεί τη λειτουργία του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης,

η) ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού, σύνταξης και αποστολής στο Υπουργείο Οικονομικών των δημοσιονομικών και λοιπών αναφορών, καθώς και διενέργειας των δαπανών και διαχείρισης της περιουσίας του οικείου φορέα για τον εντοπισμό τυχόν ενδείξεων φαινομένων κακοδιοίκησης, κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή απάτης, καθώς και εάν ο φορέας αναπτύσσει κατάλληλες δικλίδες για την αποτροπή τους στο μέλλον,

θ) ελέγχει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των οικονομικών και μη αναφορών του φορέα και συνεργάζεται με τους εξωτερικούς ελεγκτές προκειμένου να

τους παρέχει την προβλεπόμενη πληροφόρηση, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του φορέα. Επιπλέον, επικοινωνεί και συνεργάζεται με τους εξωτερικούς ελεγκτές, ανταλλάσσοντας στοιχεία (εκθέσεις, παρουσιάσεις, management letter κλπ.).

ι) αξιολογεί τις διαδικασίες σχεδιασμού και εκτέλεσης των λειτουργιών και των προγραμμάτων του φορέα,

ια) ελέγχει τη συμμόρφωση του φορέα προς την ισχύουσα νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του,

ιβ) ελέγχει τα πληροφοριακά συστήματα ως προς την αποτελεσματικότητά τους για την επίτευξη των στόχων του φορέα.

ιγ) παρακολουθεί, αξιολογεί και επιβεβαιώνει τις διορθωτικές ή βελτιωτικές ενέργειες που πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες του φορέα σε συμμόρφωση με τις προτάσεις του εσωτερικού ελέγχου, μέχρι την οριστική υλοποίησή τους, Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθεί συνεχώς και συνδυαστικά κατά περίπτωση, με ελέγχους follow up, έρευνα και συλλογή στοιχείων, την πορεία υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών για την αντιμετώπιση αδυναμιών ή προβλημάτων, που έχουν διαπιστωθεί σε προηγούμενους ελέγχους και ενημερώνει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

ιδ) καταρτίζει Ετήσια Έκθεση με Γνώμη,

ιε) γνωστοποιεί αμελλητί στις αρμόδιες υπηρεσίες και στον πειθαρχικό Προϊστάμενο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τυχόν ενδείξεις απάτης ή έλλειψης ακεραιότητας ή πειθαρχικής ευθύνης υπαλλήλων και παρέχει, μετά από έγκριση του επικεφαλής του Οργανισμού, οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί εγγράφως από εποπτικές αρχές, συνεργάζεται με αυτές και διευκολύνει με κάθε δυνατό τρόπο το έργο παρακολούθησης, ελέγχου και εποπτείας που αυτές ασκούν,

ιστ) μεριμνά για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εσωτερικών ελεγκτών.

Περαιτέρω, ο Εσωτερικός Ελεγκτής διενεργεί ελέγχους προκειμένου να αξιολογεί το πλαίσιο πολιτικών, πρακτικών και διαδικασιών που διέπει την οργάνωση και λειτουργία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) του Οργανισμού, ως προς τα ακόλουθα:

- την άσκηση εποπτείας και διοίκησής τους, καθώς και την ανάθεση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων

- την κατάρτιση και παρακολούθηση της υλοποίησης των σχεδίων, την επίτευξη των στόχων καθώς και την αποτελεσματική και αποδοτική κατανομή των πόρων
- την αναγνώριση, μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων
- την παραγωγή και κοινοποίηση χρηματοοικονομικής, διοικητικής και λοιπής πληροφόρησης
- την ανάπτυξη και λειτουργία εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου (controls)
- τη συμμόρφωση με το κατά περίπτωση ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο
- την ανάπτυξη και ασφαλή λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων που να υποστηρίζουν επαρκώς την υλοποίηση της επιχειρηματικής στρατηγικής και τις τρέχουσες λειτουργίες του Οργανισμού και τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, περιλαμβανομένων θεμάτων αξιολόγησης, εξέλιξης και εκπαίδευσης,
- την ανάπτυξη μηχανισμών για:
  (i) την αυτό-αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ,
  (ii) την ανεξάρτητη αξιολόγησή του από τρίτους, και
  (iii) τη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων, την ανάθεση έργων σε τρίτους (outsourcing), καθώς και την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών συμφωνιών.

11. Λειτουργική Σχέση Αναφοράς του Επικεφαλής της ΜΕΕ

Ο Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου τελεί σε λειτουργική σχέση αναφοράς με τον Επικεφαλής του Φορέα, η οποία συνίσταται:

α) Στην έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα:
αα) του περιεχομένου του Κανονισμού Λειτουργίας της ΜΕΕ
αβ) του Εγχειριδίου Εσωτερικών Ελέγχων και
αγ) του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου

β) Στην έκδοση των Εντολών Συμβουλευτικών και Διαβεβαιωτικών Έργων από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο προς την ΜΕΕ, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου,

γ) Στην υποβολή από τον Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο:
γα) της Ετήσιας Έκθεσης με Γνώμη η οποία κοινοποιείται στην Επιτροπή Ελέγχου, στο Διοικητικό Συμβούλιο και στους εποπτικούς φορείς
γβ) των εκθέσεων Εσωτερικού Ελέγχου για κάθε έλεγχο και συμβουλευτικό έργο και των τελικών αναφορών σχετικά με την υλοποίηση των συμφωνηθεισών ενεργειών κάθε οριστικής έκθεσης.
γγ) των περιοδικών αναφορών υλοποίησης των δράσεων της ΜΕΕ προς ενημέρωση του Επικεφαλής του Φορέα και αφορούν ενδεικτικά θέματα που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση, τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, προκειμένου να λαμβάνει γνώση για στρατηγικές, επιχειρησιακές και λειτουργικές εξελίξεις και να εντοπίζει εγκαίρως ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης.

III. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

12. Υιοθέτηση του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών

(Άρθρο 12 ν.4795/2021)

Οι βασικές αρχές του Κώδικα Δεοντολογία των Εσωτερικών Ελεγκτών περιλαμβάνουν την ανεξαρτησία, την αντικειμενικότητα, την αμεροληψία, την ακεραιότητα, την εμπιστευτικότητα και την επαγγελματική επάρκεια και ικανότητα των ελεγκτών, όπως αυτές εξειδικεύονται στις υπο-ενότητες που ακολουθούν.
Ο Εσωτερικός Έλεγχος διενεργείται σε συμμόρφωση με τον Κώδικα Δεοντολογίας (Code of Ethics) του Διεθνούς Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (International Institute of

Internal Auditors), τον Εγκεκριμένο Κώδικα Δεοντολογίας του Φορέα καθώς και τον Πρότυπο Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών (ΑΔΑ: 9ΟΡ346ΜΤΛ6-ΜΘΞ σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 79 του ν.4795/2021), ο οποίος περιλαμβάνει τις θεμελιώδεις Αρχές και Αξίες, καθώς και τα Πρότυπα Επαγγελματικής Συμπεριφοράς, τα οποία πρέπει να καθοδηγούν τους Εσωτερικούς Ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Ειδικότερα, οι Αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών είναι οι ακόλουθες:

12.1. Ανεξαρτησία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

(Άρθρα 7 και 8 ν.4795/2021)

Η επιχειρησιακή ανεξαρτησία της ΜΕΕ διασφαλίζεται μέσω της άμεσης ιεραρχικής υπαγωγής της και της εποπτείας του έργου της από τον Επικεφαλής του Φορέα και την εποπτεία του έργου της από την Επιτροπή Ελέγχου.

Η ΜΕΕ διατηρεί πλήρη ανεξαρτησία όσον αφορά τις επιλογές και το εύρος των ελέγχων, τον χρονικό προγραμματισμό τους και το περιεχόμενο των Εκθέσεων Ελέγχου.

Τα καθήκοντα του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου και των Εσωτερικών Ελεγκτών είναι ασυμβίβαστα με οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα που δεν σχετίζονται με το έργο της ΜΕΕ. Οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν κατέχουν καμία επιχειρησιακή αρμοδιότητα, καθήκοντα ή δικαιοδοσία στις περιοχές που ελέγχουν και δεν εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διοίκηση του φορέα.

Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου επιβεβαιώνει τουλάχιστον ετησίως, μέσω της Ετήσιας Έκθεσης, την ανεξαρτησία του ελέγχου. Σε περίπτωση που η ανεξαρτησία του έργου τους παραβιάζεται, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνει άμεσα τον επικεφαλής του φορέα.

12.2. Τήρηση της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου της ΜΕΕ

(Άρθρο 12 ν.4795/2021)

Η αντικειμενικότητα είναι θεμελιώδης για τη λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς διασφαλίζει ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές εκτελούν το έργο τους χωρίς επιρροές ή συμβιβασμούς, προσφέροντας αξιόπιστα και αμερόληπτα αποτελέσματα.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής αντικειμενικότητας κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και κοινοποίηση των πληροφοριών για τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται και προβαίνουν σε μία ισορροπημένη εκτίμηση όλων των σχετικών περιπτώσεων και δεν επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τα δικά τους συμφέροντα, ή τα συμφέροντα άλλων, κατά το σχηματισμό των κρίσεων τους.

Οι διαδικασίες και οι πρακτικές που πρέπει να τηρούνται περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

Αναθέσεις Έργων:

- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου φροντίζει να ανατίθενται έργα στους εσωτερικούς ελεγκτές με τρόπο που να αποφεύγονται πιθανές ή πραγματικές συγκρούσεις συμφερόντων.
- Ιδιαίτερα, δεν ανατίθενται διαβεβαιωτικά έργα για τα οποία οι ελεγκτές ήταν υπεύθυνοι στο παρελθόν πριν παρέλθει χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την άσκηση αυτών των έργων.
- Η ανάθεση συμβουλευτικών υπηρεσιών σε αυτά τα αντικείμενα δεν αποκλείεται, αλλά απαιτεί προσεκτική αξιολόγηση.

Ενημέρωση για Συγκρούσεις Συμφερόντων:

- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή συνάπτουν σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν ή θεωρείται ότι βλάπτουν την αμερόληπτη εκτίμησή τους. Συμπεριλαμβάνονται οι δραστηριότητες ή οι σχέσεις εκείνες οι οποίες ενδέχεται να συγκρούονται με τα συμφέροντα του οργανισμού.

- Δε αποδέχονται οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή να θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους εκτίμηση.
- Κοινοποιούν όλες τις σημαντικές πληροφορίες που τους γνωστοποιούνται και ενδέχεται να επηρεάζουν την Έκφραση Γνώμης του ελέγχου, εάν δεν κοινοποιηθούν.
- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνεται εγγράφως από τους ελεγκτές σε περίπτωση πιθανής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων, μέσω αιτιολογημένων αιτημάτων εξαίρεσης.
  - Σε περίπτωση πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων κατά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ενεργεί ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους και το είδος του συμβουλευτικού έργου.

Περιοδική Εναλλαγή Έργων:

- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου μεριμνά για την περιοδική εναλλαγή των έργων που ανατίθενται, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα.

Αμερόληπτη Στάση:

- Οι εσωτερικοί ελεγκτές επιδεικνύουν αντικειμενικότητα και αμερόληπτη στάση κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και κοινοποίηση των πληροφοριών.
- Η επαγγελματική αντικειμενικότητα απαιτεί από τους εσωτερικούς ελεγκτές να εφαρμόζουν μία απροκατάληπτη και αμερόληπτη στάση και να κρίνουν βάσει ισορροπημένων εκτιμήσεων όλων των σχετικών περιστάσεων.
- Οι εσωτερικοί ελεγκτές υποχρεούνται να γνωρίζουν και να διαχειρίζονται ενδεχόμενες προκαταλήψεις.

Αποφυγή διακρίσεων

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές αναγνωρίζουν την αξία κάθε ανθρώπου ως άτομο και μέλος του κοινωνικού συνόλου, ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα, καταγωγή, θρησκευτική ή άλλη πεποίθηση, αναπηρία ή χρόνια πάθηση, ηλικία, οικογενειακή ή κοινωνική κατάσταση, σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα ή χαρακτηριστικά φύλου.

Εμπιστευτικότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές σέβονται την αξία και την κυριότητα της πληροφόρησης που λαμβάνουν και δεν κοινοποιούν πληροφορίες χωρίς κατάλληλη εξουσιοδότηση, εκτός εάν υπάρχει νομική ή επαγγελματική υποχρέωση. Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- Θα είναι συνετοί στη χρήση και προστασία των πληροφοριών που αποκτούν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.
- Δε θα χρησιμοποιούν πληροφορίες για προσωπικό κέρδος ή κατά τρόπο αντίθετο με τη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς του οργανισμού.

Σε κάθε έκθεση περιλαμβάνεται ρητή και σαφής αναφορά ότι δεν συντρέχει ζήτημα μεροληψίας ή έλλειψης αντικειμενικότητας από τους διενεργούντες τον εσωτερικό έλεγχο.

12.3. Τήρηση της ακεραιότητας κατά την άσκηση του έργου της Μ.Ε.Ε.

Η ακεραιότητα αποτελεί το θεμέλιο των άλλων αρχών της δεοντολογίας και του επαγγελματισμού, συμπεριλαμβανομένων της αντικειμενικότητας, της επάρκειας, της δέουσας επαγγελματικής επιμέλειας και της εμπιστευτικότητας.

Η ακεραιότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι απαραίτητη για την εδραίωση εμπιστοσύνης και την απόκτηση σεβασμού. Με απλά λόγια, οι εσωτερικοί ελεγκτές αναμένεται να λένε την αλήθεια και να πράττουν το σωστό, ακόμη και όταν αυτό είναι άβολο ή δύσκολο.

Η τήρηση της νομοθεσίας, η διαφάνεια, ο επαγγελματισμός, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα, είναι αξίες που συμβάλλουν στην προώθηση της ακεραιότητας των εσωτερικών ελεγκτών. Ειδικότερα,

- εκτελούν την εργασία τους με εντιμότητα, επιμέλεια και υπευθυνότητα.

- τηρούν τους νόμους και προβαίνουν στις κοινοποιήσεις που απαιτούνται από την νομοθεσία και το επάγγελμα.
- Δε εμπλέκονται συνειδητά, ως μέρη, σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα, ούτε εμπλέκονται σε πράξεις ατιμωτικές για το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή ή για τον φορέα.
- σέβονται και συμβάλλουν στους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς του φορέα.

12.4. Επαγγελματική επιμέλεια, επάρκεια και επιμόρφωση

(Άρθρο 9, 12 ν.4795/2021)

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές χρησιμοποιούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις εμπειρίες που χρειάζονται για την παροχή των υπηρεσιών του Εσωτερικού Ελέγχου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- ασχολούνται μόνο με εκείνες τις υπηρεσίες για τις οποίες διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία.
- παρέχουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.
- βελτιώνουν συνεχώς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα, και την ποιότητα των υπηρεσιών τους.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου θα πρέπει να διαθέτει ένα κατάλληλο επίπεδο εμπειρίας, εκπαίδευσης και δεξιοτήτων έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η εκτέλεση ενός εκτεταμένου φάσματος υπηρεσιών. Επίσης θα πρέπει συλλογικά να διαθέτει ή να αποκτήσει την απαιτούμενη γνώση, τις δεξιότητες και λοιπές ικανότητες με σκοπό την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου θα πρέπει να έχει στη διάθεσή της στελέχη ή εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι θα είναι εξειδικευμένοι σε ζητήματα όπως ενδεικτικά αναφέρονται η λογιστική, ελεγκτική, οικονομικά, χρηματοοικονομικά, στατιστική, πληροφορική, φορολογία, νομοθεσία, περιβαλλοντολογικά θέματα καθώς

και σε άλλους τομείς ανάλογα με τις ανάγκες της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και με σκοπό την υλοποίηση των στόχων της.

Παρόλα αυτά δεν απαιτείται από κάθε μέλος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου να διαθέτει όλες τις δεξιότητες οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου να εκτελεστεί όλο το φάσμα των εργασιών της. Παράλληλα, η αξιοποίηση από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου των στελεχών του Οργανισμού τα οποία διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα του Οργανισμού, θα συνδράμει ουσιαστικά στην εκτέλεση του ελεγκτικού έργου με το ευρύτερο δυνατό φάσμα δεξιοτήτων μη θίγοντας την ανεξαρτησία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές θα πρέπει να έχουν δεξιότητες όσον αφορά την αποτελεσματική επικοινωνία. Η αποτελεσματικότητα συνεπάγεται ότι η επικοινωνία είναι σαφής, αντικειμενική, ορθή, συνοπτική, εποικοδομητική, πλήρης και έγκαιρη. Οι δεξιότητες επικοινωνίας αναφέρονται τόσο στην προφορική όσο και στη γραπτή επικοινωνία. Οι δεξιότητες αυτές είναι απαραίτητες ώστε ο ελεγκτής να μπορεί να μεταδώσει με σαφήνεια και αποτελεσματικότητα ζητήματα όπως ελεγκτικούς στόχους, αξιολογήσεις, συμπεράσματα και προτεινόμενες ενέργειες.

Για την εξασφάλιση της επαγγελματικής επάρκειας και της δέουσας επιμέλειας των εσωτερικών ελεγκτών, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου εφαρμόζει τις παρακάτω διαδικασίες και απαιτήσεις:

<u>Αρχική Πιστοποίηση:</u>

- Οι εσωτερικοί ελεγκτές της Μονάδας υποχρεούνται να αποκτήσουν το Πιστοποιητικό Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή Δημοσίου Τομέα από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη του ειδικού προγράμματος πιστοποίησης ή από την τοποθέτησή τους στη Μονάδα.
- Εξαίρεση ισχύει εάν ο εσωτερικός ελεγκτής ήδη διαθέτει διαπίστευση ή πιστοποίηση συναφή με τον εσωτερικό έλεγχο.

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση:

- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές είναι υπεύθυνοι για τη συνέχιση της εκπαίδευσής τους προκειμένου να διατηρούν τις δεξιότητες και την κατάρτισή τους.
- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει τις υπηρεσιακές ανάγκες προτού εγκρίνει τη συμμετοχή των στελεχών σε επιμορφωτικά προγράμματα, προκειμένου να μη καθυστερεί το ανατιθέμενο έργο.
- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνος να συντάξει ένα πρόγραμμα συνεχούς εκπαίδευσης προκειμένου να επιτευχθούν αφενός μεν οι προσωπικοί στόχοι του κάθε στελέχους για εκπαίδευση, αφετέρου δε οι στόχοι της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου που θα εξασφαλίζουν την αποτελεσματική και αποδοτική διενέργεια των ελέγχων που προβλέπονται στο Πλάνο Ελέγχων.
- Το πρόγραμμα συνεχούς εκπαίδευσης των εσωτερικών ελεγκτών αποστέλλεται για έγκριση στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Φορέα έτσι ώστε να εγκρίνει τη δαπάνη συμμετοχής σε κάθε σεμινάριο. Το κόστος του εκπαιδευτικού προγράμματος περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό της ΜΕΕ, ο οποίος εγκρίνεται από τον επικεφαλής του φορέα.

Ενθάρρυνση Συμμετοχής:

- Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εσωτερικών ελεγκτών σε επιμορφωτικά προγράμματα, με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και των γνώσεων τους, και τη βελτίωση της ποιότητας των ελέγχων.
- Η εφαρμογή αυτών των διαδικασιών διασφαλίζει ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη επαγγελματική επάρκεια και επιμέλεια για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, προάγοντας την ποιότητα και την ακεραιότητα των εσωτερικών ελέγχων στη ΜΕΕ.
- Η επαγγελματική επιμόρφωση των εσωτερικών ελεγκτών θεωρείται ως δια βίου εκπαίδευση. Η Διοίκηση του Φορέα ενθαρρύνει και υποστηρίζει την επαγγελματική επιμόρφωση του προσωπικού της ΜΕΕ.

13. Αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O. είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο πλαίσιο που περιγράφει τα επιμέρους στοιχεία, λειτουργίες και διαδικασίες ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στο επίπεδο κάθε φορέα σε πέντε (5) βασικούς πυλώνες:

- Περιβάλλον Ελέγχου (control environment)
- Διαχείριση Κινδύνων (risk assessment)
- Δικλίδες Ασφαλείας (control activities)
- Πληροφόρηση και Επικοινωνία (information & communication)
- Μηχανισμοί Διαρκούς Παρακολούθησης (monitoring activities)

Η αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ιδίως ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, ως προς τη διαχείριση κινδύνων και ως προς την κανονιστική συμμόρφωση, σύμφωνα με αναγνωρισμένα πρότυπα αξιολόγησης του εσωτερικού ελέγχου, διενεργείται από πρόσωπα που διαθέτουν αποδεδειγμένη σχετική επαγγελματική εμπειρία. Επιπλέον δύναται ανά 3ετία η αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου να ανατίθεται σε τρίτο εξειδικευμένο πάροχο που κατέχει κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία και που δεν έχει σχέσεις εξάρτησης με τον φορέα.

Οι πυλώνες στους οποίους στηρίζεται το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και η αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας αυτό σύμφωνα με το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O. είναι:

Α) Το **περιβάλλον ελέγχου**. Αποτελεί τη θεμέλια λίθο του Συστήματος και δομείται από όλα εκείνα τα επιμέρους στοιχεία που καθορίζουν τη συνολική οργάνωση και τον τρόπο

διοίκησης και λειτουργίας του Οργανισμού.

Β) **Αξιολόγηση Κινδύνων**. Το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων, προϋποθέτει τον καθορισμό των αντικειμενικών σκοπών, την αναγνώριση και αξιολόγηση κάθε σημαντικού γεγονότος και δη των κινδύνων που πιθανόν να επέλθουν και την αντιμετώπιση τους από τον Οργανισμό. Τα χαρακτηριστικά του κινδύνου κρίνονται από την φύση και την κατηγορία, την έκταση που εκτιμάται ότι θα έχει σε περίπτωση υλοποίησης του κινδύνου και τη δυνατότητα βέλτιστης διαχείρισής τους λαμβάνοντας υπόψη την σχέση κόστους - οφέλους.

Γ) **Δικλίδες Ασφαλείας**. Αφορούν κάθε δράση ή διαδικασία που αναλαμβάνει ο φορέας, για τη διαχείριση των κινδύνων και την αύξηση της πιθανότητας επίτευξης των καθορισμένων στόχων και σκοπών του και περιλαμβάνει τις πολιτικές, διαδικασίες, τεχνικές και μηχανισμούς που τίθενται σε λειτουργία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υλοποιούνται οι αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών του Οργανισμού. Αφορούν στο σύνολο του Οργανισμού και εκτελούνται από τα στελέχη όλων των βαθμίδων (ΔΣ, Διοίκηση, λοιπό προσωπικό) σε όλες τις δραστηριότητες του Φορέα. Ενδεικτικώς περιλαμβάνουν εγκρίσεις, εξουσιοδοτήσεις, επιβεβαιώσεις, επισκοπήσεις της λειτουργικής απόδοσης, ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων. Αποτελούν μέρος των καθημερινών εργασιών των εργαζόμενων και ενσωματώνονται στις πολιτικές του Οργανισμού και διαδικασίες, οι οποίες θα πρέπει να επισκοπούνται περιοδικά προκειμένου να είναι καταλλήλως επικαιροποιημένες. Κατά την επιλογή μεταξύ πιθανών εναλλακτικών δικλίδων ασφαλείας για την κάλυψη κάποιου κινδύνου, λαμβάνεται υπόψη η σχέση κόστους – ωφέλειας.

Δ) **Πληροφόρηση και Επικοινωνία**. Αφορά στην ροή, στο χρόνο και στον τρόπο που επικοινωνούνται οι πληροφορίες, τόσο μεταξύ των αρμόδιων οργάνων της Διοίκησης εσωτερικά όσο και εξωτερικά προς τρίτους. Επιπλέον αφορά τις αποδεκτές πηγές πληροφόρησης οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προς ανάλυση και επεξεργασία.

Ε) Μηχανισμοί Διαρκούς Παρακολούθησης. Μέσω εποπτικών δραστηριοτήτων επιτυγχάνεται η αξιολόγηση του Συστήματος και εντοπίζονται ενδεχόμενες αδυναμίες στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Φορέα. Η αξιολόγηση γίνεται βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων και μπορεί να γίνεται από τρίτο ανεξάρτητο από τον Οργανισμό πρόσωπο (νομικό ή φυσικό).

Η αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Φορέα διευκολύνει την ΜΕΕ στην έκφραση γνώμης επί της Ετήσιας Έκθεσης.

IV. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

14. Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Προκειμένου ο εσωτερικός έλεγχος να διεκπεραιώνει αποτελεσματικά τον ρόλο του, δεν πρέπει να υφίστανται περιορισμοί στο εύρος των εργασιών του. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου έχει δικαίωμα να διερευνά κάθε οργανωτική μονάδα, τομέα και δραστηριότητα του Οργανισμού, τόσο της πρώτης όσο και της δεύτερης γραμμής ρόλων, με όποιον τρόπο θεωρεί καταλληλότερο για την επίτευξη των στόχων του ελέγχου. Ο Εσωτερικός Έλεγχος θα πρέπει να περιλαμβάνει στο εύρος των εργασιών του και την κουλτούρα του Οργανισμού, κατά πόσο δηλαδή οι διάφορες διαδικασίες, δράσεις και συμπεριφορές που παρατηρούνται στα διάφορα ιεραρχικά επίπεδα του Οργανισμού, εναρμονίζονται με τις αξίες, τις αρχές, τις πολιτικές της και το ανεκτό επίπεδο κινδύνου του Οργανισμού.

Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καταρτίζει, το αργότερο εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών του έτους αυτού, το οποίο

υποβάλλεται προς τον επικεφαλής του Φορέα, με κοινοποίηση στην Επιτροπή Ελέγχου, ο οποίος και το εγκρίνει το αργότερο εντός μηνός. Ειδικότερα το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλεται προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος εισηγείται αρμοδίως την έγκρισή του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα.

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου καταρτίζεται βάσει των διαθέσιμων πόρων της ΜΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του φορέα, καθώς και της αξιολόγησης των κινδύνων και των ευκαιριών του Φορέα.

Πιο αναλυτικά, όταν ο υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου διαμορφώνει το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού, θα πρέπει να χρησιμοποιεί την επαγγελματική του κρίση και την εμπειρία του για την κατηγοριοποίηση του ελεγκτικού περιβάλλοντος, την επιλογή των αντικειμένων των διαβεβαιωτικών και συμβουλευτικών έργων και τη συχνότητα ελέγχου κάθε περιοχής-δραστηριότητας- μονάδας, λαμβάνοντας υπόψιν τη δομή του Οργανισμού, τους στόχους της, τους κυριότερους κινδύνους και το προφίλ της καθώς και τον βαθμό κάλυψης από άλλους παρόχους διαβεβαίωσης (ορκωτούς, ελεγκτικές αρχές κλπ.). Επίσης λαμβάνονται υπόψη οι διαθέσιμες ανθρωποημέρες της ΜΕΕ καθώς και λοιπές μη ελεγκτικές εργασίες που απαιτούνται να λάβουν χώρα.

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου επισκοπείται ανά εξάμηνο -ή και νωρίτερα αν κρίνεται σκόπιμο- προκειμένου να αξιολογηθεί αν χρήζει αναθεώρησης για να περιληφθούν τυχόν αναδυόμενοι ενδογενείς και εξωγενείς κίνδυνοι ή νέα πεδία ελέγχου. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου τροποποιείται με την ίδια διαδικασία έγκρισής του. Δεν είναι απαραίτητο να καλύπτεται όλο το ελεγκτικό περιβάλλον κάθε χρόνο. Βασικός στόχος είναι ανά τριετία περίπου να διενεργούνται έλεγχοι, που να καλύπτουν -ει δυνατόν- το σύνολο των Γενικών Διευθύνσεων του Οργανισμού, όπως κάθε φορά αυτές αποτυπώνονται στο εγκεκριμένο οργανόγραμμα και πάντα βάσει των διαθέσιμων πόρων τις Μονάδας.

15. Στάδια Έργων

Σε συνέχεια της έγκρισης του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου, εκδίδεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, Εντολή Ελέγχου ή παροχής συμβουλευτικού έργου (ανάθεση) για το κάθε ελεγκτικό έργο του εγκεκριμένου Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχου, σύμφωνα με το πρότυπο που περιλαμβάνεται στο Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου της ΜΕΕ.

Κάθε έργο που διενεργείται ή παρέχεται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε στάδια ως εξής:
1. Διαβεβαιωτικό/ελεγκτικό:
α) ανάθεση,
β) σχεδιασμός,
γ) διενέργεια,
δ) σύνταξη προσωρινής έκθεσης,
ε) οριστικοποίηση και υποβολή της έκθεσης,
στ) παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων.

2. Συμβουλευτικό:
α) ανάθεση,
β) σχεδιασμός,
γ) διενέργεια,
δ) σύνταξη και υποβολή της έκθεσης.

16. Διοικητικές Αναφορές - Παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων της ΜΕΕ

Μετά το στάδιο της οριστικοποίησης της έκθεσης ελέγχου, οι συστάσεις που αναφέρονται στην έκθεση και έχουν συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους, καθώς και τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών και δράσεων για την εφαρμογή τους, παρακολουθούνται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Η παρακολούθηση συνίσταται στην επιβεβαίωση της υλοποίησης και αξιολόγησης του αντίκτυπου κάθε ενέργειας που συμφωνήθηκε, εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος που τέθηκε από τον Εσωτερικό Ελεγκτή.

Μετά την υλοποίηση όλων των ενεργειών που συμφωνήθηκαν, συντάσσεται αναφορά στην οποία, εκτός των άλλων, περιλαμβάνεται η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν από τις υπηρεσίες, με σκοπό την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας, καθώς και της ύπαρξης τυχόν υπολειμματικών, μη ανεκτών για τον φορέα κινδύνων

Επιπρόσθετα η ΜΕΕ τουλάχιστον ανά εξάμηνο ή/και όποτε κριθεί απαραίτητο, συντάσσει και υποβάλλει προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και την Επιτροπή Ελέγχου αναφορές στις οποίες αναφέρονται:

- Οι κυριότερες διαπιστώσεις και συστάσεις των ελέγχων, καθώς και τυχόν σοβαρές εκκρεμότητες που παραμένουν ατακτοποίητες,
- Τα σχετικά με τη δραστηριότητα εσωτερικού ελέγχου και τις συνέργειες με τους εξωτερικούς ελεγκτές, καθώς και με λοιπές υπηρεσίες του Φορέα.
- Τις προτάσεις ως αποτέλεσμα των δράσεων και εργασιών της.

Ο Επικεφαλής της Μονάδας παρίσταται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ελέγχου ή / και του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, ενώ παρέχει εγγράφως οποιαδήποτε πληροφορία του ζητηθεί από τα εν λόγω όργανα. Συνεργάζεται με την Επιτροπή Ελέγχου και διευκολύνει με κάθε δυνατό τρόπο το έργο της παρακολούθησης, του ελέγχου και της εποπτείας της.

17. Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ καταρτίζει, τηρεί και υλοποιεί Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, με το οποίο παρέχεται η δυνατότητα αποτίμησης του βαθμού συμμόρφωσης αυτής με την ισχύουσα νομοθεσία περί εσωτερικού ελέγχου και τον παρόντα Κανονισμό, του βαθμού τήρησης του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών από τα στελέχη της ΜΕΕ και των Προτύπων για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και της αξιολόγησης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και του εντοπισμού πεδίων που χρήζουν βελτίωσης, ώστε να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία των υπηρεσιών του Φορέα.

Το Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας περιλαμβάνει, τόσο τις διαρκείς εσωτερικές αξιολογήσεις, όσο και την εξωτερική αξιολόγηση, με τις οποίες συνολικά εκτιμάται η ποιότητα της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, εξάγονται συμπεράσματα και υποβάλλονται σχετικές εισηγήσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις.

Για τις διαρκείς εσωτερικές αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται διαδικασίες και εργαλεία που περιλαμβάνουν ενδεικτικά:
α) την εποπτεία του ελεγκτικού έργου,
β) την υλοποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου,
γ) τις εργασίες ελέγχου και τις διαδικασίες που ακολουθούνται, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
δ) την τήρηση των τιθέμενων προθεσμιών,
ε) τον αριθμό των προτάσεων που συμφωνήθηκαν,
στ) τον αριθμό των συμφωνηθεισών ενεργειών που υλοποιήθηκαν μέσα στο έτος

Η εξωτερική αξιολόγηση είναι υποχρεωτικό να διενεργείται τουλάχιστον μία φορά κάθε πέντε έτη από εξειδικευμένο, ανεξάρτητο αξιολογητή ή ομάδα αξιολόγησης. Η απαίτηση για εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας μπορεί επίσης να ικανοποιείται μέσω μίας αυτοαξιολόγησης με ανεξάρτητη επικύρωση.

Κατά την επιλογή του ανεξάρτητου αξιολογητή ή της ομάδας αξιολόγησης, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου υποχρεούται να διασφαλίζει ότι τουλάχιστον ένας από τους αξιολογητές κατέχει ενεργό τίτλο Πιστοποιημένου Εσωτερικού Ελεγκτή® (Certified Internal Auditor®).

18. Ετήσια Έκθεση

(Άρθρο 13 ν.4795/2021)

Στο πλαίσιο της Λειτουργικής Σχέσης Αναφοράς, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου, ως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, υποβάλλει στον Επικεφαλής του Φορέα και στην Επιτροπή Ελέγχου την Ετήσια Έκθεση του προηγούμενου έτους.

Η έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου και περιλαμβάνει ενδεικτικά τα εξής:

α) Επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, όπως η αποφυγή αδικαιολόγητης επέμβασης στο καθορισμένο εύρος του ελεγκτικού έργου.

β) Επίπεδο συμμόρφωσης με τον παρόντα Κανονισμό και τον Κώδικα Δεοντολογίας των Εσωτερικών Ελεγκτών.

γ) Βαθμός εφαρμογής των προτύπων για την επαγγελματική εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

δ) Θέματα που αφορούν τους σκοπούς, τη λειτουργία και τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και άλλα σχετικά θέματα που αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό.

ε) Αξιολόγηση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί.

στ) Αποτελέσματα των ελεγκτικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στα ευρήματα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Φορέα.
ζ) Πρόοδος στην υλοποίηση των συμφωνηθέντων ενεργειών, καθώς και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους, με στόχο την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας και την καταγραφή τυχόν υπολειμματικών, μη ανεκτών κινδύνων για τον Φορέα.
η) Δυσκολίες και προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή των εσωτερικών ελέγχων/συμβουλευτικών έργων, καθώς και κατά την παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνηθέντων ενεργειών.
θ) Απαιτήσεις σε υλικούς πόρους και ανθρώπινο δυναμικό, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού της Μονάδας, για την υλοποίηση του ελεγκτικού έργου και τις επιπτώσεις από την έλλειψή τους.
ι) Ανταπόκριση ανώτερων στελεχών της διοίκησης στους κινδύνους που, κατά την κρίση του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου, ενδέχεται να μην είναι αποδεκτοί από τον Επικεφαλής του Φορέα.
ια) Αποτελέσματα εσωτερικών και εξωτερικών αξιολογήσεων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου 4795/2021, η Ετήσια Έκθεση κοινοποιείται αμελλητί στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Γνώμη του Επικεφαλής της ΜΕΕ συνοδεύει την Ετήσια Έκθεση και αναφέρεται στην συνολική επάρκεια των δομών και συστημάτων διακυβέρνησης, στη διαχείριση κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου, τόσο σε συνολικό επίπεδο όσο και για συγκεκριμένες διαδικασίες, λειτουργίες και οργανικές μονάδες του Φορέα. Αυτή η Γνώμη, που συνοδεύει την Ετήσια Έκθεση που υποβάλλεται στον Επικεφαλής του Φορέα, βασίζεται στα αποτελέσματα του έργου και των δραστηριοτήτων της ΜΕΕ κατά τη διάρκεια του έτους.

Η Γνώμη μπορεί να έχει τη μορφή θετικής, αρνητικής ή με επιφύλαξη και περιλαμβάνει ενδεικτικά τα εξής:

- Τους σημαντικούς κινδύνους που απειλούν τη λειτουργία του Φορέα, με ιδιαίτερη αναφορά στους κινδύνους απάτης που αφορούν το Σύστημα Εσωτερικού

Ελέγχου και τη διακυβέρνηση.

- Τον βαθμό ανταπόκρισης των Υπηρεσιών του Φορέα στους κινδύνους και τα θέματα που μπορεί να ανακύψουν από τη μη αποδοχή των εν λόγω κινδύνων. Εάν στη Γνώμη διατυπώνονται αρνητικές απόψεις, πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς.
- Την επάρκεια των δικλίδων ελέγχου, είτε σε συνολικό επίπεδο είτε για μεμονωμένες διαδικασίες, λειτουργίες και οργανικές μονάδες.

19. Ορισμός Εμπειρογνωμόνων

Αν κατά την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ εισηγείται στον επικεφαλής του φορέα, τον ορισμό υπαλλήλου άλλης υπηρεσίας του ίδιου φορέα, ο οποίος διαθέτει τις ειδικές γνώσεις που απαιτεί το εν λόγω έργο.

Αν οι απαιτούμενες ειδικές γνώσεις για την άσκηση του έργου δεν καλύπτονται από το προσωπικό του φορέα, ως εμπειρογνώμονες μπορούν να ορίζονται είτε υπάλληλοι άλλων φορέων, είτε ιδιώτες που διαθέτουν σχετικές με το συγκεκριμένο ελεγκτικό έργο γνώσεις και εμπειρία, οι οποίοι συμμετέχουν στο εν λόγω έργο. Το εύρος και η περίμετρος του έργου που θα εκτελεστεί, η διάρκεια και το πλαίσιο συνεργασίας του εμπειρογνώμονα με τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και οι ειδικότερες υπηρεσιακές ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν, ορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Επικεφαλής της ΜΕΕ.

20. Εσωτερικοί Ελεγκτές και Απάτη

Οι εσωτερικοί ελεγκτές εξετάζουν και αξιολογούν την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και βοηθούν τον φορέα να προλαμβάνει τις περιπτώσεις απάτης, μέσω της ανίχνευσης και της καταγραφής των σχετικών κινδύνων.

Σε περίπτωση εντοπισμού ενδείξεων απάτης κατά τη διενέργεια ενός ελέγχου, η διερεύνηση της συγκεκριμένης υπόθεσης δεν διενεργείται από τους εσωτερικούς ελεγκτές στο πλαίσιο του εν λόγω ελεγκτικού έργου. Στην περίπτωση αυτή, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θέτει υπόψη του Επικεφαλής του Φορέα τα στοιχεία περί απάτης που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων, προκειμένου να αναληφθούν οι ενέργειες από τα αρμόδια όργανα που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Φορέα.

21. Χρήση προτύπων και βέλτιστων πρακτικών εσωτερικού ελέγχου

ΟΗ Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου συμμορφώνεται με το Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου (International Professional Practices Framework) και τηρεί τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου (IIA Standards) καθώς και τον Κώδικα Δεοντολογίας (IIA Code of Ethics), την κείμενη νομοθεσία καθώς και τις πολιτικές και τις διαδικασίες του Οργανισμού.

V. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

22. Αρμόδιοι φορείς για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ως αρμόδιος φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4622/2019 (Α' 133) και τις διατάξεις που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της:

α) αναπτύσσει το θεσμικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, σε συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία για τη δημόσια διοίκηση και τη δημοσιονομική διαχείριση,

β) σχεδιάζει και αναπτύσσει πρότυπα, μεθοδολογίες και εργαλεία εσωτερικού ελέγχου,

γ) συντονίζει και υποστηρίζει τη λειτουργία και την ελεγκτική δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου,

δ) παρακολουθεί και αξιολογεί το έργο και τη δράση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και υποβάλλει προτάσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που κατεγράφησαν κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης,

ε) ενημερώνεται για τις εκθέσεις και τα πορίσματα των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και για την πορεία υλοποίησης των προτάσεών τους, οποτεδήποτε το ζητήσει, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν. 4622/2019.

Το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με τον ν. 3492/ 2006 (Α' 210), ελέγχει την επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο.

23. Σχέσεις Συνεργασίας του Εσωτερικού Ελέγχου

23.1. Σχέσεις με το Διοικητικό Συμβούλιο / Διοίκηση

Η Διοίκηση του Φορέα, για την απρόσκοπτη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου, οφείλει να παρέχει στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου τα ακόλουθα:

- την κατάλληλη στελέχωση και τα απαραίτητα μέσα και πόρους που θα συμβάλουν στην διευκόλυνση του έργου της.
- τις αποφάσεις, τα πρακτικά και το συνημμένο σχετικό υλικό του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του καθώς και των Γενικών Συνελεύσεων καθώς και κάθε χρήσιμη πληροφορία - στοιχείο για τον προγραμματισμό δράσης και την εύρυθμη λειτουργία του, στο Πλαίσιο Διακυβέρνησης του Οργανισμού.
- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να συνεργάζονται, να διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο των Εσωτερικών Ελεγκτών και να διασφαλίσουν ότι οι συστάσεις της λαμβάνονται δεόντως υπόψη προς υλοποίησης εντός συμφωνηθέντων προθεσμιών.

23.2. Σχέσεις με την Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου συστήνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του ν.4795/2021. Απαρτίζεται από τρία (3) μέλη, εκ των οποίων ένα (1) διαθέτει ελεγκτική εμπειρία και τα μέλη της Επιτροπής δεν μπορούν να έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου εποπτεύεται ως προς την εύρυθμη λειτουργία της από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία αξιολογεί το έργο, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της, χωρίς να επηρεάζει την ανεξαρτησία της.

Η ανεξαρτησία και η αντικειμενικότητα της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και η ανεμπόδιστη πρόσβασή της σε οποιαδήποτε πληροφορία διασφαλίζεται από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία είναι επίσης αρμόδια να παρακολουθεί τις εργασίες της, να διασφαλίζει την ποιότητα του έργου της και ότι οι συστάσεις της ΜΕΕ λαμβάνονται δεόντως υπόψη από τον επικεφαλής του φορέα.

Η στελέχωση και η Οργανωτική Δομή της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου αξιολογείται από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία εφόσον το κρίνει σκόπιμο, υποβάλλει σχετικές προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο, ώστε η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου να είναι επαρκώς στελεχωμένη με το κατάλληλο στελεχιακό δυναμικό, για την ομαλή εκτέλεση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ υποβάλλει στην Επιτροπή Ελέγχου τις εξαμηνιαίες αναφορές πεπραγμένων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, τις οποίες ακολούθως τις διαβιβάζει στον Διευθύνοντα Σύμβουλο με κοινοποίηση την Επιτροπή Ελέγχου προς ενημέρωση.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ υποβάλλει στην Επιτροπή Ελέγχου την Ετήσια Έκθεση - Απολογισμό πεπραγμένων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και την ενημερώνει σχετικά με την ολοκλήρωση του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει υπόψη της τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O. και τις βέλτιστες πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς, όπως η Επιτροπή C.O.S.O. και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A.).

23.3. Σχέσεις με τους ελεγχόμενους

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές θα πρέπει να επιδεικνύουν ήθος, επαγγελματικότητα, διακριτικότητα και συναδελφικότητα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και να κατανοούν ότι και οι ελεγχόμενοι είναι και αυτοί συνάδελφοι και εργάζονται για τον ίδιο σκοπό και τα συμφέροντα του Οργανισμού.

Τα στελέχη του Οργανισμού και κάθε εργαζόμενος έχουν την υποχρέωση να συνεργάζονται με τους Εσωτερικούς Ελεγκτές με πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού και οφείλουν να παρέχουν έγκαιρα και εντός των προκαθορισμένων ημερομηνιών με κάθε τρόπο γραπτά ή προφορικά τις πληροφορίες και τα στοιχεία εκείνα που θα διευκολύνουν το έργο του εσωτερικού ελέγχου καθώς και τις απαντήσεις τους στα σχέδια ελέγχων. Οι απαντήσεις των ελεγχόμενων πρέπει να είναι ακριβείς, τεκμηριωμένες, να απαντούν επί της ουσίας των διαπιστώσεων και να περιέχουν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών. Σε περίπτωση που οι απαντήσεις καθυστερούν πέραν των 20 ημερών, θα αποστέλλονται οι σχετικές Εκθέσεις (Προσωρινή και Οριστική) χωρίς τις απαντήσεις των ελεγχόμενων.

Η μη έγκαιρη, ορθή και πλήρης παροχή στοιχείων και απαντήσεων συνιστά περιορισμό του ελέγχου, για τον οποίο θα ενημερώνεται η Επιτροπή Ελέγχου, ο επικεφαλής και το Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο εσωτερικός έλεγχος έχει τη δυνατότητα να εκδίδει τελική έκθεση με περιορισμό στην έκφραση γνώμης.

Οι ελεγχόμενοι θα πρέπει να αποδέχονται τον Εσωτερικό Έλεγχο ως ένα εργαλείο που τους βοηθά να εκτελούν την εργασία τους πιο αποτελεσματικά, οικονομικά, αποδοτικά και σύμφωνα με τους κανόνες λειτουργίας και τις διαδικασίες του Οργανισμού, προσθέτοντας σε αυτόν αξία.

24. Ισχύς & Αναθεώρηση Κανονισμού

Ο παρών Κανονισμός τίθεται σε ισχύ ευθύς μετά την έγκρισή του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου έχει τη δυνατότητα να επισκοπεί και να επαναξιολογεί τον Κανονισμό της σε ετήσια βάση και να προτείνει για έγκριση τις αλλαγές που κρίνει σκόπιμες.
Η διαδικασία έγκρισης του τροποποιημένου Κανονισμού είναι ίδια όπως και για την αρχική έγκρισή του.

VI. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1 Ορισμοί και Έννοιες

Η διατύπωση των κατωτέρω ορισμών και εννοιών αποσκοπεί στην πληρέστερη κατανόηση των όρων που έχουν χρησιμοποιηθεί στον παρόντα κανονισμό και η απόδοση τους έχει γίνει λαμβάνοντας υπόψη, πρωτίστως τον Ν.4795/2021, το γλωσσάριο του Διεθνούς Πλαισίου για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού ελέγχου.

1. **Γνώμη**: το συμπέρασμα/διαπίστωση που διατυπώνεται από τον προϊστάμενο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου του φορέα. Η Γνώμη μπορεί να βασίζεται σε αποτελέσματα μεμονωμένων έργων και άλλων δραστηριοτήτων που εκτελέστηκαν σε μία δεδομένη χρονική περίοδο. Η Γνώμη που παρέχεται μπορεί να χαρακτηρίζεται ως θετική, αρνητική ή με επιφύλαξη
2. **Διαδικασία**: μια σειρά ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου στόχου.
3. **Διακυβέρνηση**: ο συνδυασμός των διαδικασιών και των δομών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα, προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του, για την επίτευξη των αντικειμενικών του στόχων.
4. **Διάθεση ανάληψης κινδύνων** (ανοχή στον κίνδυνο): τα επίπεδα κινδύνου τα οποία ένας φορέας είναι διατεθειμένος να αποδεχτεί.
5. **Διασφάλιση**: αντικειμενική εξέταση των στοιχείων με στόχο την παροχή ανεξάρτητης αξιολόγησης στη διακυβέρνηση, τη διαχείριση των κινδύνων και τις διαδικασίες ελέγχου του οργανισμού.
6. «**Διαχείριση κινδύνων**»: η διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου ενδεχόμενων δυσμενών ή ευνοϊκών γεγονότων ή καταστάσεων, μέσω της οποίας ο φορέας προσεγγίζει μεθοδικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές του και παρέχει εύλογη διαβεβαίωση για την επίτευξη των αντικειμενικών του στόχων.
7. «**Δικλίδα ελέγχου/ασφάλειας**»: κάθε δράση ή διαδικασία που αναλαμβάνει ο φορέας, για τη διαχείριση των κινδύνων και την αύξηση της πιθανότητας επίτευξης των καθορισμένων στόχων και σκοπών του.
8. **Ενδιαφερόμενα μέρη**: τα μέρη που επηρεάζονται σχετίζονται από/με τη δράση του φορέα, όπως η διοίκηση, οι υπάλληλοι, οι συναλλασσόμενοι με τον φορέα, οι πολίτες και οι ρυθμιστικοί φορείς.
9. **Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής**: το εννοιολογικό πλαίσιο, το οποίο παρουσιάζει με οργανωμένο τρόπο την έγκυρη καθοδήγηση που διακηρύσσει το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών και είναι υποχρεωτική ή συνιστώμενη. Περιλαμβάνει τον ορισμό του

εσωτερικού ελέγχου, τον Κώδικα Δεοντολογίας και τα Πρότυπα Επαγγελματικής Εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου.

10. **Εσωτερικός έλεγχος**: μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του φορέα. Βοηθάει τον φορέα να επιτύχει τους αντικειμενικούς του στόχους, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης.
11. **Εύλογη Διαβεβαίωση**: ένα ικανοποιητικό, πλην όμως όχι απόλυτο επίπεδο διαβεβαίωσης και εμπιστοσύνης, λαμβανομένων υπόψη ιδίως του κόστους, των οφελών και των κινδύνων.
12. «**Κίνδυνος**»: η πιθανότητα ή απειλή να επέλθει ζημία, απώλεια ή, γενικά, κάποια αρνητική συνέπεια για τους στόχους του φορέα, η οποία μπορεί να οφείλεται τόσο σε ενδογενείς, όσο και σε εξωγενείς παράγοντες και μπορεί να μετριαστεί μέσω προληπτικών δράσεων και δικλίδων ελέγχου. Διακρίνεται σε
    - Ενδογενή/εγγενή κίνδυνο: ο κίνδυνος που ενυπάρχει πριν ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο για τον περιορισμό του, όπως όταν απουσιάζει η οποιαδήποτε δικλίδα ελέγχου
    - Υπολειπόμενο/υπολειμματικό κίνδυνο: ο κίνδυνος που απομένει μετά τη λήψη μέτρων από τη διοίκηση, για τη μείωση της πιθανότητας επέλευσης και των επιπτώσεων από την εκδήλωση ενός ανεπιθύμητου γεγονότος.
13. **Κώδικας Δεοντολογίας**: οι αρχές τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν οι εσωτερικοί ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ώστε να προάγονται οι επαγγελματικές και ηθικές αξίες και πρότυπα.
14. «**Περιβάλλον ελέγχου**»: κάθε μονάδα, περιοχή, λειτουργία, πρόγραμμα, έργο, διαδικασία που θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου.
15. **Σύστημα εσωτερικού ελέγχου ΣΕΕ** (internal control): είναι ένα οργανωμένο πλέγμα λειτουργιών και διαδικασιών το οποίο περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνων, το κανονιστικό πλαίσιο, τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου που καθιερώνει ένας οργανισμός προκειμένου να αυξηθεί η πιθανότητα επίτευξης των προκαθορισμένων στρατηγικών στόχων του με αποδοτικό, αποτελεσματικό και οικονομικό τρόπο και να μετριασθούν οι κίνδυνοι που εμποδίζουν την επίτευξή τους.
16. «**Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O.**»: ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο πλαίσιο που περιγράφει τα επιμέρους στοιχεία, λειτουργίες και διαδικασίες ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου στο επίπεδο κάθε φορέα.
17. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου δεν είναι συνώνυμα. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου είναι μία συνεχής λειτουργία της Διοίκησης, ενώ ο εσωτερικός έλεγχος αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου έχει ευρέως οριστεί από την επιτροπή COSO (Committee of the Sponsoring Organizations of the Treadway Commission των ΗΠΑ) στο

έγγραφο «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου-Ολοκληρωμένο Πλαίσιο» ως: ...«μια διαδικασία που πραγματοποιείται από τη διοίκηση της οντότητας με στόχο την παροχή εύλογης διασφάλισης όσον αφορά την επίτευξη των στόχων στις παρακάτω κατηγορίες:

- Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των λειτουργιών
- Αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής κατάστασης
- Συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς»

18. «**Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας**»: η διαδικασία κατά την οποία γίνεται εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και του βαθμού τήρησης του Κώδικα Δεοντολογίας από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές. Το Πρόγραμμα αξιολογεί την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και εντοπίζει πεδία που χρήζουν βελτίωσης.
19. «**Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου**»: μια διεθνής διακήρυξη, του Συμβουλίου των Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors I.I.A.), η οποία περιγράφει τις προϋποθέσεις και τις απαιτήσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου και την αξιολόγηση της απόδοσης αυτής.
20. «**Προστιθέμενη αξία**»: η αξία που προσθέτει ο εσωτερικός έλεγχος στον φορέα, μέσω της αντικειμενικής και εύλογης διαβεβαίωσης και της συμβολής του στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου.
21. «**Συμβουλευτικές υπηρεσίες**»: οι υπηρεσίες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση των συστημάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου ενός φορέα, προσθέτοντας αξία σε αυτόν, χωρίς να εμπλέκονται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργάνων ή των μονάδων προς τις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές.
22. «**Υπηρεσίες διαβεβαίωσης**»: οι ελεγκτικές υπηρεσίες που παρέχονται με αντικειμενική εξέταση αποδεικτικών στοιχείων, με σκοπό την ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη αξιολόγηση των συστημάτων και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου του φορέα.
23. **Λειτουργική Σχέση Αναφοράς**: ο Προϊστάμενος της Μονάδας Ελέγχου, στο πλαίσιο των καθηκόντων του, τελεί σε Λειτουργική Σχέση Αναφοράς με τον Επικεφαλής του Φορέα, η οποία συνίσταται στην υποχρέωσή του να επικοινωνεί και να συνεργάζεται άμεσα μαζί του, καθώς και να παρακολουθεί και να συμμετάσχει σε συνεδριάσεις που αφορούν σε θέματα διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διακυβέρνησης, προκειμένου να λαμβάνει γνώση για στρατηγικές, επιχειρησιακές και λειτουργικές εξελίξεις, που λαμβάνουν χώρα σε αυτό, ώστε να εντοπίζει εγκαίρως ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης.

24. **Συμφωνηθείσα ενέργεια**: η ενέργεια στην οποία συμφωνεί να προβεί η αρμόδια υπηρεσία με σκοπό να αποτραπεί ή να μετριαστεί ή να διορθωθεί ή να αρθεί ο κίνδυνος εμφάνισης μη συμμόρφωσης ή ο κίνδυνος μη επίτευξης των στόχων του φορέα.
25. **Σύγκρουση συμφερόντων** (conflict of interest): οποιαδήποτε σχέση δεν είναι ή φαίνεται να μην είναι προς το καλύτερο συμφέρον του οργανισμού. Μια σύγκρουση συμφερόντων επηρεάζει την ικανότητα ενός ατόμου να ασκεί τα καθήκοντά του και να ανταποκρίνεται στις ευθύνες με αντικειμενικό τρόπο.
26. **Απάτη**: κατά το Διεθνές Πλαίσιο για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου και για τους σκοπούς, αποκλειστικά του εσωτερικού ελέγχου: είναι οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη από πρόσωπα ή ομάδες προσώπων ή υπηρεσία/σίες ή νομικά πρόσωπα ή φορείς, που χαρακτηρίζεται από δόλο, απόκρυψη ή κατάχρηση εμπιστοσύνης, με σκοπό την απόκτηση χρημάτων, περιουσιακών στοιχείων ή παροχής υπηρεσιών, την αποφυγή πληρωμής ή την άρνηση πληρωμής ή την άρνηση παροχής υπηρεσίας ή τη διασφάλιση ατομικού ή επιχειρηματικού πλεονεκτήματος. Οι προαναφερθείσες πράξεις ή παραλείψεις δεν στοιχειοθετούν απαραιτήτως αδίκημα ή πειθαρχικό παράπτωμα κατά την κείμενη νομοθεσία και δεν εξαρτώνται από την απειλή χρήσης βίας ή φυσικής δύναμης. Οποιαδήποτε αναφορά περί απάτης σε Εκθέσεις Εσωτερικού Ελέγχου νοείται με την παρούσα έννοια.
27. **Ακεραιότητα**: ορίζεται η συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από την τήρηση των ηθικών και δεοντολογικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης ειλικρίνειας και του θάρρους να ενεργεί κανείς με βάση τα σχετικά γεγονότα, ακόμη και όταν δέχεται πιέσεις για να πράξει διαφορετικά, ή όταν κάτι τέτοιο μπορεί να δημιουργήσει πιθανές δυσμενείς συνέπειες στο άτομο ή στον οργανισμό.

Πίνακας Αναθεωρήσεων

Ημερομηνία	Έκδοση	Σύνταξη / Τροποποίηση	Έγκριση
30/10/2023	1.0	Γ. Κάραλης – ΜΕΕ ΙΦΕΤ	Δ.Σ. 626
27/06/2025	2.0	Α. Σιτζιρή – ΜΕΕ ΙΦΕΤ	Δ.Σ. 688